

Royo i Navais evoquen la cruesa dels bombardejos a Tortosa i Reus

Els dos van intervenir, aquest divendres, en un acte al Centre de Lectura

Imatge de l'acte celebrat al Centre de Lectura | Xavier Alagarda

Els historiadors **Joan Navais i Antoni Royo** van oferir, aquest divendres, un repàs cadascun sobre els bombardejos que va haver-hi a les ciutats de Reus i Tortosa durant la Guerra Civil. Els dos van oferir dades molt interessants i alhora esfereïdores del setge aeri sobre aquestes ciutats, així com d'aquesta acció militar. L'acte, presentat per Montserrat Foraster, es va celebrar al Centre de Lectura en record de Lluís Companys.

Antoni Royo és autor del llibre ***Sarabastall i polsequina: testimonis de la Guerra Civil a Tortosa***, una excel·lent obra que amplia la divulgació dels fets que van ocórrer en aquell període a la capital del Baix Ebre. La seva intervenció, il·lustrada amb fotografies i mapes de la ciutat tortosina, va ser una síntesi del llibre. ¿Tortosa va ser una de les ciutats catalanes més castigades pels bombardejos franquistes per la seva posició estratègica?, va anunciar Royo, i va posar d'exemple les 55 tones de bombes que en 10 atacs aers van caure sobre la població el 15 d'abril de 1938, un Divendres Sant. El ponent també va referir-se a les derivades del pas de la guerra a la ciutat: els nou mesos que els tortosins i les tortosines van haver d'amargar-se a les muntanyes, la pèrdua de població, la reconstrucció i la repressió franquista.

Per la seva banda, Joan Navais va fer un repàs històric dels bombardejos aers per centrar-se al

final de la xerrada en Reus. L'historiador va començar denunciant l'augment del pressupost militar espanyol previst per a l'any 2022 i la construcció d'armament espanyol destinat a altres països.

El primer bombardeig aeri de la història es va realitzar el 1849, quan l'imperi austríac ataca els seus súbdits revoltats de Venècia, mitjançant globus aerostàtics manejats per cordes i carregats d'explosius. Amb aquest apunt històric va començar Navais el seu repàs dels bombardejos aeris. El ponent va continuar amb exemples bèl·lics a Somàlia, l'Afganistan o a la Guerra del Rif, al Marroc, on, segons l'historiador, l'exèrcit espanyol "va utilitzar armes químiques i hi van participar militars que després van destacar a la Guerra Civil espanyola en el bàndol franquista, com Millán Astray, Queipo de Llano o el mateix Franco". A més, va explicar el cas de l'experiment de l'habilitat dels aviadors i l'efectivitat dels *Junkers* que va portar a la Legió Còndor a bombardejar quatre pobles del Maestrat, el maig de 1938.

Pel que fa a Reus, Joan Navais va recordar que també va ser una de les ciutats catalanes que va rebre més atacs aeris, a causa del seu potencial industrial que abastia l'exèrcit republicà i el seu paper de nus comunicatiu. "El gener de 1938 va ser el moment culminant dels bombardejos a Reus" va apuntar l'historiador, una ciutat que "en va patir 67 amb 214 víctimes documentades".